

EL ADOLESCENTE CAUTIVO

Adolescentes y adultos ante el reto de crecer en la sociedad actual

Rubén D. Gualtero i Asunción Soriano
Gedisa Editorial. Barcelona, 2013

Se'ns presenta en aquest llibre una visió renovada sobre el lloc que ocupa l'adolescència en la nostra societat, marcada, en especial, per la vertiginosa evolució que han tingut les xarxes relacionals i de comunicació. Tot parlant dels "adolescents i de la societat on neixen, són criats, creixen i viuen", ens situa en la constatació que mai l'adolescència no ha deixat indiferent a l'entorn social on s'inscriu.

En aquest volum hi podem trobar un exercici responsable cap a la comprensió dels nombrosos i complexos factors que entren en joc en la dinàmica relacional i convivencial dels adolescents i els adults que els envolten. No cau en l'expressió de fórmules simplificadores o solucions d'aparent facilitat sinó que s'esforça en demostrar que l'estatus d'un adolescent correspon més a una condició desfavorable en relació al context on s'ubica que a un privilegi en el seu reconeixement social. En aquesta visió no deixa de banda que estem parlant d'una etapa evolutiva especialment important en el cicle de vida de l'espècie humana. I aquesta importància ha estat reconeguda en totes les cultures, latituds i civilitzacions de la història de la humanitat, al llarg de mil·lennis de la història.

La societat occidental ha experimentat canvis en l'àmbit tecnològic, però també ens fa assistir a profundes transformacions en les modalitats familiars, les noves dimensions de la vida laboral, importants transformacions en les relacions interpersonals i noves formes de producció, persuasió i consum. I és en aquest procés tant canviant que l'adolescència fa viure l'individu les seves transformacions fisiològiques, morfològiques, identitàries i projectives en un món en el què els marcs de referència estan tenyits per l'ambivalència, la contradicció i la perplexitat. Com es pot créixer en aquestes circumstàncies? Aquest és un dels eixos conceptuals en que el llibre es fonamenta.

La primera part se centra essencialment en els canvis corporals propis d'aquesta etapa evolutiva i exposa amb claredat l'actual tendència a la mercantilització i explotació del cos de l'adolescent. Aquesta sobrevaloració i admiració històrica de l'aspecte físic de la persona jove, aquest culte que certes faccions de generacions adultes fan dels joves, topa paradoxalment amb les creixents dificultats que la mateixa societat imposa a l'adolescent per a emancipar-se, per a incorporar-se al món adult amb reconeguda autonomia i credibilitat.

Seguidament tracta amb serietat el concepte que la família arriba a ocupar en l'actual model de societat. Estem parlant d'un espai on es desenvolupa, es protegeix i es referència la infància. Però també ens trobem amb un entorn que transmet valors i rols d'incontestable importància social. I tant els uns com els altres, estan actualment condicionats per noves i molt variades formes de convivència familiar, que han ampliat i diversificat enormement el concepte i funció de la família a la nostra col·lectivitat social.

Es dedica un bloc de temes analitzant tota la conflictivitat que s'adscriu al projecte de vida, el que anomena "trajectòries vitals". Aquí s'hi tracta el neguit i la incertesa que genera l'abandonament de la infantesa, aquest espai de protecció i confort, davant de la incorporació i l'avenç vers l'edat adulta. I és en aquesta incorporació

on es reconeix la duresa que suposa per a l'adolescent el canvi per a arribar a la maduresa.

En aquest llibre no es descuiden de fer referència a la fragilitat emocional de la persona adolescent. Aquest "equilibri precari" que ens constitueix com una font constant d'inseguretats davant del món extern que es configura com una font d'immensa perplexitat.

No es tracta d'un llibre amb respostes ni receptes, però sí que destaca les dificultats que pateix l'adolescent en aquesta "doble transició", social i personal, que marca el desenvolupament del nostre temps. No deixa d'alertar sobre els perills que comporta una excessiva dramatització dels conflictes dels adolescents i la progressiva medicalització i judicialització de les seves vides. Malgrat totes les prevencions que descriu, dóna una esletxa optimista a afavorir el creixement, la capacitat d'espera i la preparació per tal que la societat adulta ofereixi un camí obert i esperançador al jove que ha de trobar el seu lloc en un món global i carregat d'incerteses.

Jaume Forn i Rambla

Rubén D. Gualtero y Asunción Soriano

El adolescente cautivo

*Adolescentes y adultos ante el reto
de crecer en la sociedad actual*

